

מינהל התרבות, אגף שימור תרבות ומורשת

1 בדצמבר 2021
כ"ז בכסלו תשפ"ב

לכבוד,
ועדת מכרזים

הנדון: מיזם עמיות יהודית

רקע:

לאחר תום שנת התקשרות עם הסוכנות היהודית בעבור מיזם עמיות יהודית בסך 2,997,750 ₪, והואיל ולא ניתן להאריך התקשרות זו, על בסיס שנת נסיון ראשונה ומוצלחת שבמסגרתה פותחו תכנים רבים ותכניות פעילות חדשות, אנו מבקשים לבצע התקשרות בפטור ממכרז לשנת התקשרות חדשה בסך 2,000,000 ₪ שבה יושם הדגש על הרחבת ביצוע בפועל.

המשרד מבקש לקיים מיזמים תרבותיים מגוונים בתחום התרבות היהודית, שימשכו קהלים שאינם בהכרח שומרי מסורת, אורתודוקסים או אחרים, שכן התרבות היהודית שייכת לכלל הפלגים בחברה הישראלית, ואותם היא מאחדת ומחברת.

נכסי התרבות היהודית – ובכלל זה התנ"ך, המשנה, התלמוד, הקבלה והחסידות, עומדים ביסוד קיומה של החברה הישראלית – והמיזם המוצע נועד לאפשר העמקה בתכני המורשת והתרבות היהודית בחברה הישראלית. התוכנית המוצעת תהווה עוגן תכני ותעשיר את השיח היהודי בחברה הישראלית ובתפוצות. באמצעותו, המשתתפים יעמיקו בקשר בין אדם לארצו, לעמו, למורשתו ולחברתו.

ההתקשרות המוצעת, כפי שזו מתוארת בדו"ח האפיון הרצי"ב, נועדה לאפשר לכלל אזרחי ישראל לגווניםם מפגש עם מיזמי תרבות ופנאי, אשר מהווים ביטוי לערכיה התרבותיים המגוונים של היהדות. מינהל התרבות מאמין כי יש להרחיב את הרכב הקהל הנהנה מפעילויות בתחום התרבות היהודית, כך שתתאפשרנה מגוון פעילויות המעודדות מפגש בין-תרבותי ובין-שבטי.

מיזם זה נותן מענה לצורך גדול שבחיזוק היסודות התרבותיים והקהילתיים ואת ערך הערבות ההדדית – יסודות מרכזיים בפרויקט זה, הממוקד בחיזוק צדדיה הרוחניים והתרבותיים של החברה הישראלית.

מטרות הפרויקט:

- א. לחזק ולעודד את היצירה והעמקה בתרבות היהודית-ישראלית בכדי להבטיח את המשך צמיחתה ופריחתה.
- ב. העצמת הזהות היהודית עבור אזרחי ישראל החילוניים והדתיים.
- ג. העמקת וטיפוח התרבות והמורשת היהודית-ישראלית.

מדוע נבחר מסלול הרכש :

משרד התרבות מבקש לקדם מדיניות הרואה ביהדות כתרבות (רובד נוסף על התפיסה המקובלת של יהדות כדת גרידא). לפיכך, קידום פרויקט שעניינו פעילות תרבות, לפי מדיניות הרואה יהדות כתרבות, נמצאת בליבת הפעילות שמשרד התרבות מחויב בה ומעוניין לקדם אותה מכוח חוק. בהתאם למדיניות זו, מקדם מינהל התרבות צעדים במגוון ערוצים, בין היתר באמצעות פרויקטים עם שותפים המקדמים פעילות מאותם עולמות תוכן.

להבדיל מתקנת תמיכה בתרבות יהודית פלורליסטית שאותה מקדם המינהל, המיועדת לתמיכה בפעילות השוטפת של התנועה התרבותית הרואה ביהדות כתרבות, הפרויקט המוצע מיועד עבור פעילות יזומה, ממוקדת, קצרת טווח, ובעלת אופי פרויקטאלי, החורג מהפעילות השוטפת המתקיימת בתחום זה. למשרד יש שיקול דעת מלא במסגרת הפרויקט, טיב הפעילות והיקפה.

תיאור הפרויקט :

המיזם יקדם ויפתח תרבות יהודית ישראלית המשלבת בין המסורת והמורשת היהודית לבין התרבות הישראלית. כל זאת באמצעות סדנאות, אירועי תרבות, קבוצות לימוד, ימי עיון וכנסים. המיזם ידגיש וייתן העדפה לפעילות שתפעל בפריפריה הגאוגרפית או החברתית, יונגש לבעלי מוגבלויות, וייתן מענה לקהלים ולקבוצות שבהם צריכת התרבות היהודית-ישראלית נמוכה. כמו כן המיזם יפעל להנגיש את המגוון התרבותי הרחב של המורשת היהודית. כחלק מהפקת הלקחים משנת ההפעלה הראשונה שבה התקיים המיזם, מסגרת הקול הקורא שתוציא הסוכנות היהודית יושמו דגשים בדבר פריסת הארגונים ומומחיותם, בדגש על ערך השוויוניות וערך השיתופיות. את התכנית מרכיבים סדנאות תרבות יהודית, מפגשי קהילה, סיורים לימודיים, אמנות ותרבות. כל הפעילויות יכולות להתבצע באופן פיזי או מקוון, בהתאם לאילוצי השעה :

1. **סדנאות תרבות ומורשת יהודית:** מפגשי קריאה ודיון מונחים, בטקסטים מן הקאנון היהודי העתיק וטקסטים בני ימינו. 1-3 שעות כל מפגש, 10-50 משתתפים למפגש.
2. **מפגשים בין-דוריים:** פעילות לגיל השלישי אשר במרכזה מפגש עם הדורות הצעירים יותר, להנחלה בין-דורית של תרבות ועמיות יהודית. 1-3 שעות כל מפגש, 10-30 משתתפים למפגש.
3. **מפגשי קהילה:** אירועי שבת או אירועי חג או אירועי תרבות מונחים לתושבים באזור גאוגרפי משותף. כל מפגש 1.5-4 שעות, כ-30-60 משתתפים, בהתאם לביקוש.
4. **סיורים ופעילות שטח:** הדרכה והנחייה באזור גאוגרפי בעל ערך תרבותי והיסטורי. המפגשים בני שעתיים ומעלה ויוקדשו לעיסוק בסוגיות של תרבות, אמנות ואורח חיים יהודי.
5. **מפגשי תרבות ואמנות מקוונים:** מפגשי שיא פתוחים לקהל הרחב, מונחים ובליויי אמנים אורחים ואנשי מקצוע מתחום התרבות. 3 שעות לפחות כל מפגש, 100 משתתפים ומעלה למפגש, בשתי מדרגות: 100-250 משתתפים וכן 250-500 משתתפים.

תקציב

תקציב הפרויקט : 2,000,000 ₪, המפורט בנספח התקציבי המצורף.

הערות לתקציב המצורף :

1. העלות המפורטת בנספח התקציבי לכל רכיב הנה מקסימלית, ייתכנו מספר יחידות גבוה יותר בעלויות נמוכות יותר לכל פעילות. בפועל העלות ליחידה תהיה דיפרנציאלית, בהתאם למשך הפעילות ומורכבותה.
2. אנו מבקשים כי יתאפשר ניוד בין סעיפי פעילויות התוכן (סדנאות, מפגשי קהילה, סיורים, מפגשים בין-דוריים ומפגשי תרבות ואמנות). הניוד נדרש לצורך גמישות במרכיבי הפעילות בשל קושי בביצוע מלא בסעיף מסוים או בשל ביקוש נוסף לפעילות בסעיפים אחרים, תוך התחייבות כי לא תתקיים חריגה מהיקף התקציב הכולל.
3. הפעילות מתבצעת באמצעות נותני שירותים. בכל התקשרות עם נותני שירותים, הסוכנות תוודא שמקורות המימון אינם כוללים מקורות מימון ממשלתיים אחרים.
4. על אף האמור בסעיף 3 לעיל, מבוקש לאפשר לסוכנות היהודית לבצע במישרין 52 יחידות (25 סדנאות, 25 מפגשי קהילה ו-2 מפגשי שיא, כמפורט בנספח התקציבי) וזאת משיקולים מקצועיים באותם אירועים העוסקים בתחום מומחיותה של הסוכנות לחיבור בין ישראל והתפוצות והרצון בהשמעת קולן של קהילות יהודיות במסגרת השיח הממוקד בתחום ההתחדשות היהודית. בשל העובדה כי סוגיה זו אינה מובנת מאליה לארגוני התחדשות יהודית הפועלים בתחומי ישראל, חשוב לסוכנות היהודית להוביל חלקים אלה בהתקשרות באופן עצמאי. היקף פעילות זו לא יעלה על 142,500 ₪, כמפורט בנספח התקציבי.
5. תקורה – הסוכנות אינה חברה ממשלתית, ולפיכך הצעת המחיר כוללת תקורה ניהולית כמקובל.

ההתקשרות המבוקשת :

משך ההתקשרות המבוקשת : 12 חודשים מיום חתימת ההסכם.
סוג ההתקשרות : פטור ממכרז.

התאמת הסוכנות היהודית לביצוע הפעילות המבוקשת :

הסוכנות היהודית היא ארגון גלובלי המעורה בעשייה המרובה של ארגוני ההתחדשות התרבותית היהודית בישראל, ולצורך מיזם זה תקצה הסוכנות היהודית אנשי צוות המכירים עולם זה על בוריו. הסוכנות היהודית מזה שנים רבות מובילה את העיסוק בנושא מתוך גישה רוחבית ומולטי-דיציפלינארית, הפונה לאנשי רוח ותיאורטיקנים העוסקים במורשת ותרבות יהודית מתוך גישה מחקרית, בין אם מתחום הפסיכולוגיה החברתית, דמוגרפיה יהודית, חינוך יהודי או פילוסופיה. הסוכנות היהודית מפעילה מאות תכניות העוסקות בתחום, מפגישה בין יהודים מחלקים שונים של העולם היהודי, פועלת בקרב ישראלים המגיעים מתפוצות שונות ובידיהם מסורות שונות של מהי יהדות וכיצד עליה להיות מוטמעת במדינת ישראל. הסוכנות היהודית נושאת את דגל התרבות והמורשת היהודית.

הסוכנות היהודית היא הארגון היהודי הגדול בעולם, ופעילותה בישראל לחיזוק הזהות היהודית, הטמעת המורשת היהודית וחיבור בין חלקי העם היהודי שזורים בעשייתה מיום הקמת המדינה. הסוכנות תומכת ומפעילה תכניות רבות בישראל העוסקות בעמיות ובתרבות יהודית, מפגש בין יהדות התפוצות ליהודים בישראל, חיזוק המורשת היהודית באמצעות חשיפת הציבור הישראלי למגוון התרבותי והעצמת הזהות היהודית.

במסגרת מיזם זה תפנה הסוכנות היהודית באמצעות קול קורא להפעלת תכניות שיענו על קריטריונים בתחום העמקת המורשת והתרבות היהודית.

על בסיס שנת הנסיון של המיזם, ניווט מערך פעילות כה נרחב ובעולם תוכן כה ייחודי המחייב הכרות עמוקה עם בסיס הידע של עמיות ותרבות יהודית לגווניה, אין ספק כי הסוכנות היהודית הוכיחה מעל לכל ספק יכולת ביצוע המאפשרת הוצאה לפועל של מערך תכניות נרחב, תוך שמירה על רגישות הזרמים השונים בחברה הישראלית ובקרב הזרמים והקהילות היהודיות לגווניהן.

להלן דוגמאות למספר פרויקטים שהפעילה הסוכנות היהודית:

א. פעילות עם הזרמים בישראל: הסוכנות היהודית תומכת בכ-2.5 מיליון דולר בכל שנה בכ-

30 תכניות המיועדות למשתתפים ישראלים (בכל שנה יש מעל 500,000 משתתפים ישראלים בתכניות השונות) המופעלות ע"י ארגוני הזרמים בישראל (קונסרבטיבים, רפורמים ואורתודוקסים). בין התכניות הנתמכות:

- חינוך – רשת בתיה"ס תל"י, בניית תכניות לימודים של התנועה הרפורמית;
- תנועות נוער – תל"ם (תנועה ליהדות מתקדמת) ונוע"ם (נוער מסורתי), NCSY האורתודוקסית;
- תכניות מנהיגות לנוער ותכניות בין-דוריות;
- תכניות בר מצווה מכל הזרמים כולל לילדים בעלי צרכים מיוחדים (קונסרבטיבי), לחירשים ולקויי שמיעה (אורתודוקסי) ולילדים משכונות מצוקה בפריפריה (אורתודוקסי);
- קהילות ברחבי הארץ – 50 קהילות רפורמיות ו-84 קהילות קונסרבטיביות;

ב. הפעלת פרויקט עמיות והתחדשות יהודית: בשנים 2013-2015 הפעילה הסוכנות בשותפות

- עם משרד החינוך פרויקטים בהיקף מיליוני שקלים ובשיתוף ארגוני התחדשות יהודית:
- פעילות עיון ולימוד (ובכלל זה לימוד בית מדרשי, סיורים לימודיים, ימי עיון, אירועי לימוד ותרבות);
  - פעילות קהילתית (ובכלל זה אירועי קהילה, חיזוק הקשר עם קהילות בעולם, פעילות סביב מעגל השנה ומעגלי החיים);

ג. הפעלת פרויקט עמיוניטי: יוזמת עמיוניטי של הסוכנות היהודית היא יוזמה רחבת היקף

בשיתוף משרד החינוך, מועצת תנועות הנוער, מועצת ארגוני הילדים והנוער ומועצת המכינות. בתקופה בה גדלה תחושת הניכור וקטנה ההבנה בין חלקים שונים של העם היהודי בתוך ישראל ובין ישראל לקהילות מעבר לים, הסוכנות היהודית פועלת לחיזוק החיבור בין החברה הישראלית ליהדות הגלובלית ומקדמת הבנה, אחריות וערבות הדדית אחת, חיזוק תהליכים חינוכיים לבניית זהות יהודית-ישראלית מגוונת, מעמיקה ועשירה הרואה בקשרים חזקים בין יהודים וערבות הדדית מרכיב מרכזי. בכללותה, יוזמת

עמיוניטי השפיעה בתש"ף על מעל 240,000 ילדים וצעירים דרך תכנים, פרויקטים, מפגשים ועשייה של מחנכים שהוכשרו על ידי הסוכנות בשנתיים האחרונות.

ניסיונה העשיר של הסוכנות היהודית בתחום, התשתית התפעולית והפריסה הרחבה, והעובדה שההתקשרות מחוברת למטרותיה, יאפשרו למשרד לממש את מטרותיו בצורה הטובה ביותר. בניסוח אחר: אין בנמצא גוף מתאים ומנוסה יותר בעבודה במגוון התחומים שדורש הפרויקט, עם ריבוי הארגונים הפועלים בשדה, ועם הזרמים השונים בקהילות היהודיות בישראל.

שינויים משנת הפעילות הראשונה והפקת לקחים:

בשנת ההפעלה הראשונה של מיזם עמיות יהודית, תקציבו עמד על 2.9 מלש"ח ומהם הושקעו כ-1.2 מלש"ח בפיתוח תכנים ומערכי לימוד. כעת, לאחר שקיימות עשרות רבות של תכניות המותאמות במיוחד לאופי ודרישות המיזם, נערכו דיוקים בעלויות התפעול של התכניות ובחלוקה המוצעת של הפעילויות:

1. בוצעו דיוקים בסכומי התפעול הממוצעים של תכניות שונות – למשל, עלות ממוצעת לקיום מפגש בין-דורי ולקיום סדנת תרבות ומורשת יהודית הועלו מ-1,000 ₪ ל-1,500 ₪. שינויים אלה הינם בטווחי פערים סבירים של סכומים נמוכים באופן יחסי ומבוססים על הערכת העלויות לאור צרכים מקצועיים, איכות ההנחיה הנדרשת וכן עליית מחירים במשק.
2. סעיף הפעילות "מפגשי שיא" נחלק בתכנית הנוכחית לשני היקפי פעילות, אחד עד 250 איש והשני עד 500 איש, וזאת לאור ההבנה כי ההגבלה המובהקת לאירועים בסדר גודל של 250-500 איש מנע הוצאה לפועל של תכניות איכותיות ורבות משמעות להעמקת החיבור עם התרבות והמורשת היהודית.
3. בהמשך לאמור לעיל, בעקבות השיח המתמשך עם הארגונים שנבחרו לביצוע התכניות בשנת הפעילות הראשונה ועקב הכרותם עם הציבור והקהילות מקבלי השירותים, במסגרת התקשרות ההמשך יושם דגש מיוחד על תכניות המבקשות לייצר תהליך עומק משמעותי בתחום התרבות היהודית, ובתוך כך הגדלת ההשקעה בפן התוכני ובהנחיה.
4. העסקת רכז תחום ייעודי ב-75% משרה וזאת במקום 25% שהוקדשו לכך בשנת הפעילות הראשונה. כאמור, התשומות הנדרשות לתפעול הפרויקט המקיים למעלה מאלף אירועים בשנה ומחייב מעקב אחר למעלה מ-30 גופים מבצעי הפעילות, לרבות קיום פיקוח ובקרה אל מול הגופים וכגורם מקשר אל מינהל התרבות, וזאת בצד ההבנה והידיעה כי ההתקשרות החדשה תהא בהיקפי פעילות גבוהים יותר, בין היתר בשל הגדלת התקציב ולאור העובדה כי הסכומים שהושקעו בעבר בפיתוח תכנים יופנו ביתר שאת לקיום פעילות בפועל ולהתנעת הפעילות בשלב מוקדם יותר של תקופת ההתקשרות.
5. לאור הצלחת המיזם בשנת הפיילוט לשלב בפעילויות השונות מרכיבים הנוגעים לשיח עם קהילות בתפוצות, מבוקש לאפשר הפעלה חלקית של מרכיבים בהתקשרות על ידי הסוכנות היהודית כגוף מבצע באופן עצמאי, כמפורט בנספח התקציב ולאחר הפקת לקחים מהתקשרות המקור באשר לסוגי הפעילויות בהן עניין זה בא לידי ביטוי מיטבי.

נימוקי הבקשה להתקשרות במסגרת פטור ממכרז :

1. ע"פ תקנה 3(19) לתקנות חובת המכרזים התשנ"ג-1993, התקשרות עם הסוכנות היהודית לביצוע מטרות ציבוריות פטורה ממכרז. הפטור הוסדר במסגרת הוראת תכ"ם 7.3.6.9 מיום 26.6.2018.
2. עפ"י סעיף 11א(ב) לחוק מעמדן של ההסתדרות הציונית העולמית ושל הסוכנות היהודית לארץ ישראל, התשי"ג-1952 (להלן: "חוק המעמד"), יראו כחלק מהמטרות הציבוריות המאפשרות פטור ממכרז כאמור גם את התפקידים המנויים באמנה שנכרתה בין ממשלת ישראל לבין הסוכנות היהודית, וכן את המטרות הציבוריות שהתפתחו במהלך השנים, ופורטו בסעיף 11א(ב)(2) לחוק המעמד ובנספח א' סעיף 2.3 להוראת התכ"ם.
3. המטרות הציבוריות הרלוונטיות לפרויקט זה לפיו השירות הנדרש נכלל במסגרת תפקידי הסוכנות היהודית:
  - העצמת הזהות היהודית עבור יהדות התפוצות.
  - העמקת המורשת.
  - שותפויות בין יהדות התפוצות לישראל.
  - טיפוח תרבות ומורשת יהודית בתפוצות.
4. אנו סבורים כי בעבור מיזם זה יש להעדיף התקשרות בהליך פטור ממכרז על פני מכרז פומבי כאמור בתקנות חובת המכרזים תשנ"ג-1993, הואיל ואין גוף אחר במדינה שיש לו את הפריסה, היכולות המקצועיות והיכולות התפעוליות הדרושות למיזם מסוג זה, כאמור בפירוט ניסיונה העשיר של הסוכנות היהודית בתחום העמיות היהודית, בהם פרויקט "עמיוניטי", פרויקט "עמיות והתחדשות יהודית", ובעיקר פרויקטים עם מגוון הזרמים היהודיים בישראל – אורתודוקסיים, רפורמיים, קונסרבטיביים, מסורתיים וחילוניים. להפעלתו של המיזם דרושה רגישות דתית, תרבותית וקהילתית יוצאת דופן, וכן הכרות ברמת השטח עם ריבוי הארגונים הפועלים בשדה, תחומי מומחיותם, והרגישות המיוחדת בהטלת משימות המיזם על ארגון כזה או אחר. שכן, אחריות הזכיין במיזם זה חורגת בהרבה מאחריות תפעולית ויצירת התקשרויות עם קבלני משנה לביצוע הפעילות. בדיוק לטובת פרויקטים מורכבים מעין אלו, שמצויים בליבת העשייה של הסוכנות היהודית ומחוברים למטרותיה, פועלת הסוכנות היהודית, ואין תחליף לניסיונה, לתשתית התפעולית והפריסה הרחבה שלה לצורך מימוש מטרות הפרויקט.
5. תכנית זו אינה מקבלת מימון ממשלתיים אחרים. רצ"ב הצהרת הסוכנות היהודית לעניין זה.

הגופים מבצעי השירות בפועל:

- בשלב מקדמי זה להציג את פירוט הגופים אשר יבצעו את השירות בפועל, שכן הזכיין מתכוון לפרסם קול קורא שוויוני למועמדים לביצוע השירות. הקריטריונים הבסיסיים שיוצבו לצורך הגשת מועמדות לקול קורא ולבחירת הגופים הם:
- הכרות של הארגון עם העולם העמיות יהודית והחברה ישראלית כחברה שנתרמת ממגוון תרבותי, שואבת מהמסורת היהודית ומקיימת מרחב ציבורי מכבד ומעשיר;

- תינתן עדיפות לגופים בעלי ניסיון של שנתיים לפחות בתחום השירות המבוקש ;
- תינתן עדיפות לארגונים שהסוכנות היהודית התנסה בעבודה איתם בעבר לשביעות רצונה ;
- תינתן עדיפות לארגונים המפעילים תכניות בפריסה גאוגרפית הכוללת לפחות שני אזורים גאוגרפיים שונים, בהחרגה של ארגונים הפועלים בעיר עם יותר מ-240,000 תושבים או ארגונים המקיימים פעילות במועצה מקומית פריפריאלית ואשר לפחות 15% ממשתתפי הפעילות אינם תושבי הרשות המקומית ;
- לא תתבצע התקשרות עם גוף אשר נתמך ממשד ממשלתי או גורם ממשלתי אחר בגין הפעילות ;
- עמידה בתנאים להתקשרות כספק עם הסוכנות היהודית.

קריטריונים אלו הם **בסיס בלבד** לקול הקורא שייכתב בשלב מאוחר יותר, אחרי חתימת ההסכם, תוך קיום שיח מקצועי עם אנשי מינהל התרבות במשרד. בקול קורא 03-2021 שאותו פרסמה הסוכנות היהודית במסגרת ההתקשרות המקורית עם משרד התרבות והספורט, הוצבו 7 תנאי סף לגופים המפעילים ובנוסף להם 7 תנאי סף עבור הפעילויות והתכניות שיופעלו במסגרת המיזם. במסגרת הקול הקורא שהופעל בהתקשרות המקורית, נתקבלו למעלה מ-150 בקשות.

נוכח לוחות הזמנים של הפרויקט, והואיל ואנו סבורים שתקצוב הפרויקט הוא נכון וראוי, אנו מבקשים לקדם דיון באישור התכניות בהקדם האפשרי.

בברכה,

שביט בן - אריה

מנהל אגף שימור תרבות ומורשת

העתקים :

מר רז פרויליך, מנכ"ל

מר חן דהאן, רמ"ט מנכ"ל

גב' גלית והבה שאשו, ראשת מינהל תרבות

גב' רונית אפללו, מנהלת אגף רכש ומכרזים

גב' מיכל אלרן, יועצת לשר התרבות והספורט

מר יוחאי אנסבכר, יועץ לשר התרבות והספורט